

Srovnání NGS USA x RVP

Popis US standardů je zaměřen na obecnou problematiku toho, čemu se konkrétní standard věnuje a na vybrané příklady toho, co by měli žáci po výuce umět.

Každý standard pro daný stupeň vzdělávání se skládá ze dvou částí:

- a) co bude student po ukončení daného stupně znát
- b) co bude na základě a) schopen udělat

Student tedy získává znalosti, které pak transformuje v dovednosti, je proto důležité rozlišovat mezi „znát“ a „umět“

Očekávané výstupy jsou vyžadovány v RVP, jako cílové standardy – tedy to čeho mají žáci dosáhnout.

Úkol č. 1

Vytvořte tabulku, která bude mít dva sloupce. V prvním budou očekávané výstupy a ve druhém přibližně srovnatelné NGS USA – viz příklad. Podle podrobnějšího obsahu RVP a NGS USA doplňte do další tabulky vše podrobněji.

ZEMĚPIS (GEOGRAFIE) Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru RVP ZV ČR versus NGS USA

ČR – RVP ZV Geograficky vzdělaný člověk si osvojí	USA – NGS Geograficky vzdělaný člověk si osvojí
Geografické informace, zdroje dat, Kartografie a Topografie	Svět v prostorových souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - Práci s mapami a dalšími geografickými znázorněními, pomůckami a technikami, aby mohl získat, zpracovat a předat informaci o světě z prostorové perspektivy. - Využití mentálních map k uspořádání informací o lidech, místech a prostředí v prostorových souvislostech. - Způsoby analýzy prostorového uspořádání informací o lidech, místech a prostředí v prostorových souvislostech
Přírodní obraz. Země	Fyzickogeografické systémy <ul style="list-style-type: none"> - Fyzickogeografické procesy, které formují struktury zemského povrchu. - Charakteristiky a prostorové rozmístění ekosystémů.
Regiony světa	Místa a regiony <ul style="list-style-type: none"> - Fyzickogeografické a socioekonomické charakteristiky míst. - Způsoby vytváření regionů k usnadnění interpretace složitosti světa (geosfér). - Jak kultura a zkušenosti lidí ovlivňují vnímání oblastí a regionů
Společenské a hospodářské prostředí	Socioekonomické systémy <ul style="list-style-type: none"> - Charakteristiky, rozmístění a migrace obyvatelstva. - Charakteristiky, rozmístění a pestrost (komplexnost) světové kulturní mozaiky. - Struktury a sítě ekonomických vazeb. - Procesy, struktury a funkce lidských sídel. - Jak kooperace a konflikty mezi lidmi ovlivňují dělení zemského povrchu a kontrolu nad ním.

Životní prostředí	Životní prostředí a společnost <ul style="list-style-type: none"> - Jak aktivity lidí modifikují fyzickogeografické prostředí. - Jak fyzickogeografické systémy ovlivňují socioekonomické systémy. - Chápání změn, které jsou vázány na problematiku hodnocení významu, využívání a rozmístění přírodních zdrojů.
Česká republika	-
	Aplikační rovina geografie <ul style="list-style-type: none"> - Jak využít geografii při interpretaci minulosti. - Jak využít geografii k interpretaci současnosti a sestavování vyhlídek do budoucnosti.
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	Je zakomponováno v jednotlivých oblastech.

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE - OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	SVĚT V PROSTOROVÝCH SOUVISLOSTECH (K 5-8)
<p>organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</p> <p>používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</p> <p>přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajinně</p> <p>vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu</p> <p>Učivo</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikační geografický a kartografický jazyk - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat - geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné 	<p>Standard 1: Jak používat mapy a jiné ukazatele geografické informace, nástroje a technologie pro získání, zpracování a zápis informací v prostoru.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Popis důvodů a rozlišujících charakteristik výběrů mapové projekce - Vysvětlení výběru měřítka, legendy - Vysvětlení a užití dat geografických databází (sčítání lidu, land use) - Užití dat různých symbolů a barev pro vytváření tematických map - Užití dat, symboliky pro znázornění pohybových charakteristik jako obchod s ropou, či mořské proudy - Pomocí globu konstrukce osy slunce Země a vysvětlit s tím souvisejících pojmů jako rotace oběh, barycentrum atd. - Umět vybrat vhodnou mapu či jinou geografickou pomůcku pro vysvětlení odpovědi na geografické problémy - Zhodnocení výhod a nevýhod map a diagramů zobrazující celé datové sety jako sčítání lidu. - Zhodnotit výhody speciálních projekcí pro různé užití (Mercator – navigace) - Umět posoudit příčiny vzniku suburbanizace popř. kde by se mohla začít tvořit (atraktivita místa) - Užívat mapu na porozumění šíření různých epidemií či rozsahů přír. katastrof <p>Standard 2: Používání mentálních map k uspořádání informací o lidech, místech, a prostředí v prostorových souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Znát a nalézt místa původních civilizací světa. - Znát největší urbánní oblasti USA (či své země) nyní a v minulosti. - Znát oceánské proudy, směry hlavních větrů,

<p>souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě</p>	<p>zemské desky, klimatické pásy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Načrtnout mapu různých regionů a srovnat ji s mapou v atlase (vymezit si své nedostatky, zlepšit se ve znalosti daného regionu). - Nakreslit mentální mapu míst, které by člověk mohl navštívit během cesty mezi dvěma místy (př. z Paříže do Moskvy). - Připravit si vlastní načrtnuté mapy pro vysvětlení dopravní situace v blízkosti školy. - Nakreslit mapu světa a vysvětlit možné příčiny rozloh velkých států, tvarů hranic apod. <p>Standard 3: Jak analyzovat prostorové rozmístění lidí, míst a živorního prostředí Země</p> <ul style="list-style-type: none"> - Použitím pozorování, map a dalších prostředků - Budou vymýšlet a testovat hypotézy zaměřené na to, jak ovlivňují přírodní hazardy (zemětřesení, záplavy atd) rozmístění a vzhled staveb - Používat mapy, grafy, satelit. obr., sledovat změnu v krajině v čase (zalesnění, změny T) – udělat z toho nějaký závěr - Používat pozorování v terénu, mapy ... => srovnávat humánní charakteristik míst (víra, jazyk, politika atd.) - Na základě obr., fotek ... => sledovat rozdíly a podobnosti v kulturní krajině (ulice v Miami X ulice v Latinské Americe) - Používat mapy, grafy, satelit. obr. => sledovat změnu míst v čase (kácení lesů, doprava...) - Jak různá technika ovlivňuje místa (železnice v 19. stol a satelitní komunikace ve 20. století v SV oblasti USA) => význam různých faktorů v různých obdobích - Hodnotit vliv technologie na krajinu během času v různých oblastech (kácení deštných lesů, výstavba přehrad atd.)
--	--

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY RVP – ZEMĚPIS

2. stupeň

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy

žák

- *organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů*
- *používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii*
- *přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině*
- *vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu*

Učivo

- **komunikační geografický a kartografický jazyk** - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat
- **geografická kartografie a topografie** - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy

žák

- *zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy*
- *prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů*
- *rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu*
- *porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost*

Učivo

- **Země jako vesmírné těleso** - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas
- **krajinná sféra** - přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry
- **systém přírodní sféry na planetární úrovni** - geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně
- **systém přírodní sféry na regionální úrovni** - přírodní oblasti

REGIONY SVĚTA**Očekávané výstupy**

žák

- *rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa*
- *lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny*
- *porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států*
- *zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich*

Učivo

- **světadíly, oceány, makroregiony světa** - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)
- **modelové regiony světa** - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ**Očekávané výstupy**

žák

- *posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa*
- *posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel*
- *zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje*
- *porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit*
- *porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků*
- *lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech*

Učivo

- **obyvatelstvo světa** - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky
- **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace
- **světové hospodářství** - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně
- **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ**Očekávané výstupy**

žák

- *porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín*
- *uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)*
- *uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

Učivo

- **krajina** - přírodní a společenské prostředí, typy krajín
- **vztah příroda a společnost** - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

ČESKÁ REPUBLIKA**Očekávané výstupy**

žák

- *vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy*
- *hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům*
- *hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu*
- *lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit*
- *uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států*

Učivo

- **místní region** - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)
- **Česká republika** - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu
- **regiony České republiky** - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE**Očekávané výstupy**

žák

- *ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*
- *aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny*
- *uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě*

Učivo

- **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
- **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** - živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

NGS USA

Standard 1: Jak používat mapy a jiné ukazatele geografické informace, nástroje a technologie pro získání, zpracování a zápis informací v prostoru

Obsahuje podrobný popis toho, co by měli žáci zvládnout v jednotlivých stupních vzdělávání. Klade důraz nejen na popis mapy jako takové a vysvětlení konstrukce map, ale hlavně na pochopení obsahu mapy v širších souvislostech.

Grades 5-8

- Popis důvodů a rozlišujících charakteristik výběrů mapové projekce
- Vysvětlení výběru měřítka, legendy
- Vysvětlení a užití dat geografických databází (sčítání lidu, land use)
- užití dat různých symbolů a barev pro vytváření tematických map
- užití dat, symboliky pro znázornění pohybových charakteristik jako obchod s ropou, či mořské proudy
- Pomocí globu konstrukce osy slunce Země a vysvětlit s tím souvisejících pojmů jako rotace oběh, barycentrum atd.
- Umět vybrat vhodnou mapu či jinou geografickou pomůcku pro vysvětlení odpovědí na geografické problémy
- Zhodnocení výhod a nevýhod map a diagramů zobrazující celé datové sety jako sčítání lidu.
- Zhodnotit výhody speciálních projekcí pro různé užití (Mercator – navigace)
- Umět posoudit příčiny vzniku suburbanizace popř. kde by se mohla začít tvořit (atraktivita místa)
- Užívat mapu na porozumění šíření různých epidemií či rozsahů přír. katastrof

Standard 2: Používání mentálních map k uspořádání informací o lidech, místech, a prostředí v prostorových souvislostech

Proč mentální mapa? K dokonalé geografické informovanosti musí každý člověk ve své mysli udržovat nesčetné a mnohdy nepřehledné množství informací o lidech, místech, krajině. Současně musí tyto jednotlivé informace rozlišovat, analyzovat a uspořádávat v jednotný prostorový kontext.

Jednou z velmi efektivních cest jako tohoto dosáhnout je vytvořit si pro daný kontext „mentální mapu“, ve které budou veškeré vazby vyobrazeny. Mentální mapy jsou individuální a přitom mezinárodní reprezentací pohledu, či pohledů na jevy a objekty na naší planetě. Ukazují na vědomosti lidí o krajině v nejrůznějších měřítkách – od lokálního až po globální, od nákresu studentova pokoje až po nákres rozdělení pevnin a oceánů.

Pro žáky a studenty jsou mentální mapy prostředkem, skrze který si mohou rozdělit, pojmenovat a „skladovat“ nejen základní poznatky o fyzických či humánních jevech ve světě.

Právě proto by měla být schopnost dokázat vytvořit a číst mentální mapu součástí geograficky informovaného člověka.

Příklady toho, co se žáci v jednotlivých stupních naučí:

Grades 5-8

- Znat a nalézt místa původních civilizací světa.
- Znat největší urbánní oblasti USA (či své země) nyní a v minulosti.
- Znat oceánské proudy, směry hlavních větrů, zemské desky, klimatické pásy.
- Načrtnout mapu různých regionů a srovnat ji s mapou v atlase (vymezit si své nedostatky, zlepšit se ve znalosti daného regionu).
- Nakreslit mentální mapu míst, které by člověk mohl navštívit během cesty mezi dvěma místy (př. z Paříže do Moskvy).
- Připravit si vlastní načrtnuté mapy pro vysvětlení dopravní situace v blízkosti školy.
- Nakreslit mapu světa a vysvětlit možné příčiny rozloh velkých států, tvarů hranic apod.

Standard 3: Jak analyzovat prostorové rozmístění lidí, míst a živorního prostředí Země

Geografický standard 3 se zabývá prostorem, prostorovými interakcemi a zákonitostmi ve vztahu ke geografii. Jedná se, spíše než o téma o způsob náhledu na danou problematiku. České vzdělávací instituce však tento úhel pohledu podle současných vzdělávacích systémů ignorují. To má za následek častá nepochopení a následné nemožnosti ve využití těchto vazeb. Ve své podstatě má toto opomíjení důležitého tématu dopad na široké spektrum lidských činností. Pochopení prostorových vazeb a vzorců umožňuje jednotlivci lepší pochopení skutečnosti a závislosti jednotlivých jevů na sobě. Domnívám se, že zvýšení informovanosti českých studentů tomto tématu by bylo ku prospěchu

Standard 4: Místa a regiony

Lidský život je svázaný s místem, proto je důležité, aby lidé místům rozuměli (vzniku, vývoji a významu míst – procesní přístup). Každé místo lze odlišit od jiného na základě různých charakteristik, které jsou pro dané místo specifické:

- fyzické charakteristiky (klíma, půdy, hydrologie,)
- humánní charakteristiky (jazyk, víra, politický, ekonomický systém,)

Pokud budou lidé vědět proč a jak se místa mění, budou se pak lépe rozhodovat např. pro to, kam umístit školu, průmyslový podnik atd. Jinými slovy, jak chytře využít možností fyzických dispozic daného místa. Pokud budou rozumět proč jsou místa taková jaká jsou, může to také ovlivnit jejich pocit identity, vztah k určitému místu, budou si vážit jak podobných tak odlišných míst ve své blízkosti, ale i na celé zemi.

Grades 5 – 8

- použitím pozorování, map a dalších prostředků
- budou vymýšlet a testovat hypotézy zaměřené na to, jak ovlivňují přírodní hazardy (zemětřesení, záplavy atd) rozmístění a vzhled staveb

- používat mapy, grafy, satelit. obr., sledovat změnu v krajině v čase (zalesnění, změny T) – udělat z toho nějaký závěr
- používat pozorování v terénu, mapy ... => srovnávat humánní charakteristik míst (víra, jazyk, politika atd.)
- na základě obr., fotek ... => sledovat rozdíly a podobnosti v kulturní krajině (ulice v Miami X ulice v Latinské Americe)
- používat mapy, grafy, satelit. obr. => sledovat změnu míst v čase (kácení lesů, doprava....)
- jak různá technika ovlivňuje místa (železnice v 19. stol a satelitní komunikace ve 20. století v SV oblasti USA) => význam různých faktorů v různých obdobích
- hodnotit vliv technologie na krajinu během času v různých oblastech (kácení deštných lesů, výstavba přehrad atd.)

Standard 5: **Místa a regiony (lidé vytvářejí regiony, aby vyjádřili/vysvětlili složitost Země)**

Zde je region vysvětlován jako pojem, který je používán k označení a uspořádání oblastí zemského povrchu pro různé účely. Regiony jsou používány pro zjednodušení celku při organizování zemského povrchu na základě přítomnosti nebo absence určitých fyzických a humánních charakteristik. Jde o lidské výtvořiny, jejichž hranice a charakteristiky jsou odvozeny z řady specifických kritérií. Jsou rozlišovány tři typy regionů: formální, funkční a percepční. Rozumět myšlence regionu a procesu regionalizace je základem geografické informovanosti (zasvěcenosti). Studium regionů umožní studentům syntetizovat pochopení (porozumění) fyzických a humánních vlastností zemského povrchu v měřítku lokálním až globálním.

Grades 5 - 8

- uvést příklad regionů rozdílného měřítka (př. na úrovni zemí, měst)
- navrhnout kritéria, která by definovala ohnisko regionu (př. Amsterdam jako dopravní centrum)
- popsát vztahy mezi fyzickými a humánními charakteristikami regionu
- kritéria pro příklad funkčního regionu
- navrhnout kritéria pro příklad percepčního regionu (př. Riviéra v jižní Francii)
- pomocí map a grafických pomůcek ukázat regionální změny po desetiletích, a vysvětlit jak tyto změny ovlivňují vlastnosti těchto míst
- vysvětlit faktory, které přispívají ke změně regionálních charakteristik (př. ekonomický rozvoj, migrace)
- vysvětlit důležitost obchodních a jiných spojení mezi regiony v USA a ve světě, pomocí map, tabulek a grafů
- vysvětlit významnost regionu, který je známý jako rozvojový region spíše než méně rozvinutý region
- zhodnotit regionální „události“ přispívající k vytvoření image regionu (př. přírodní katastrofy v Kalifornii)

Standard 6: **Jak kultura a zkušenosti ovlivňují lidské vnímání míst a regionů**

Region jako lidský pohled na určité místo, jeho lokalizaci, velikost a charakteristiky, který je ovlivněn kulturou, ve které člověk vyrůstá a zkušenostmi, které má. Při studiu regionu se

pracuje s mentálními mapami, "skupinovým vnímáním regionu" tj. jak skupina pohlíží na určitá místa i jak vnímá sama sebe. Lidské vnímání určitého místa je také spojeno s využitím místa. Např. divoká příroda je rájem pro cestovatele a milovníky vycházek, naopak pro farmáře může být nepřítelem, jestliže mu stromy pomalu zarůstá pole, které ho živí. Každé místo může být úžasné a "vzrušující" nebo nudné a "šedivé" – to záleží na našich zkušenostech a také na našem očekávání! Vnímání míst a regionů se také mění v čase (například americké prérijní státy, o kterých se před stěhováním na západ říkalo, že jsou součástí velké americké pouště, se na konci 19. století staly symbolem ráje na zemi). Důležité je, aby si studenti uvědomili, že pohled na různá místa a regiony je u různých lidí různý a aby si všimli, jaké faktory toto vnímání ovlivňují. Měli by se také naučit respektovat cizí názory, nepovažovat svou kulturou vytvořené "stereotypy" za obecně platné a umět ocenit výhody, které variabilita úhlů pohledu na určité místo přináší.

Příklady toho, co se žáci v jednotlivých stupních naučí:

Grades 5 - 8

- získat informace o různých názorech, jak využít určitou lokalitu v místě studentova bydliště, analyzovat tyto názory a rozhodnout, který je nejlepší pro danou komunitu
- porovnat, jak lidé různých kultur definují, pojmenovávají místa a regiony (např. názvy ulic, míst, které symbolizují určité historické události, "oslavují" historické osoby ...)
- vysvětlit dopad techniky (klimatizace, zavlažování) na využití míst (např. aridních oblastí)
- představit si, jak technika ovlivňuje a mění pohled na svět (např. jak mohl sněžný skútr změnit vnímání okolí v oblastech, kde žijí Inuité)
- najít příklady reklamy, která ovlivňuje pohledy lidí na určité místo (např. využití horských krajin pro reklamy na automobily, "Divokého západu" v reklamách na cigarety atd.)
- uvést příklady, jak např. náboženství nebo určité hodnotové systémy ovlivňují tradiční způsoby přístupu k využití země (muslimové x židé na Středním východě)
- vysvětlit snahy imigrantů ,kteří přichází do USA, uchovat si zvyky a tradice, které si přinesli
- udělat sbírku fotografií, obrázků, reklam, které ukazují symboly země či města (Big Ben, Socha Svobody, Golden Gate Bridge atd.)
- nakreslit mapu svého bydliště se zakreslenými významnými body/symboly, totéž pro hlavní město nebo významná města regionu

Standard 8: FG procesy a jejich vliv na zemský povrch

Tento standard si klade základní otázky:

Jak vypadá zemský povrch?

Jak vznikly tvary na zemském povrchu? Jaká je jejich povaha a jak se vzájemně ovlivňují?

Jak a proč se mění v čase?

Které kombinace tvarů a FG jevů jsou typické pro určité oblasti?

Jak charakter zemského povrchu a FG jevů souvisí s minulostí, současností a možným antropogenním využitím Země?

Odpovědi → jak FG prostředí na Zemi ovlivňuje rostliny, živočichy i člověka.

Studenti mají pochopit přímé vazby mezi jednotlivými procesy a jejich důsledky a vliv těchto vztahů na prostorovou organizaci FG prostředí. Měli rozumět FG procesům, aby pochopili, jak tyto procesy ovlivňují lidské aktivity. Rovněž by měli být schopni předpovědět budoucí vývoj a zhodnotit krátkodobé a dlouhodobé vlivy FG procesů na krajinu. Měli by

vědět, že pochopení FG procesů umožňuje porozumět strategickým vztahům mezi jednotlivými státy a charakteru světového trhu.

Příklady toho, co se žáci v jednotlivých stupních naučí:

Grades 5 - 8

- Vysvětlit modelaci povrchu činností ledovců a vody (proudící i mořské).
- Vysvětlit příčiny vulkanické a zemětřesné aktivity na okrajích litosférických desek (např. Ohnivý ring, San Andreas Fault v Kalifornii)
- Popsat oceánskou cirkulaci a její vliv na klima (např. vliv Severoatlantského proudu na klima v Evropě)
- Zkonstruovat a analyzovat klimatogramy pro různá místa Země
- Srovnat podobné regiony (např. pouště v Nevadě a západní Číně, subarktické pásmo v Rusku a Kanadě)
- Zobecňovat na základě map (např. vztah mezi oceánskými proudy, převažujícím vzdušným prouděním a atmosférickým tlakem)
- S použitím diagramů a map popsat, jak vzájemné postavení Země a Slunce ovlivňuje horizontální a vertikální rozložení sluneční energie na Zemi.
- Spojit existenci určitých jevů s ročními změnami vzájemného postavení Země a Slunce (např. výskyt hurikánů na podzim v subtropických oblastech a tornád s povodněmi na jaře a v létě v mírných zeměpisných šířkách)
- Vysvětlit princip monzunů ve vztahu k měnící se pozici Země vůči Slunci.
- Popsat procesy, které vedou ke vzniku fosilních paliv, a to i ve vztahu ke konkrétním lokalitám (např. vznik uhlí v Appalachian Mountains a UK během tropického klimatu a jejich následný „transport“ do vyšších zeměpisných šířek, kde panuje chladnější klima)
- Odhadnout hydroenergetický potenciál zemí na základě map a klimatických dat.
- Uvědomit si vztah mezi kvalitou půd a charakterem zemědělské půdy v konkrétních oblastech (např. produkce bavlny na bohatých aluviálních půdách Mississippské delty)
- Odhadnout možné následky globální tektoniky (např. kontinentální drift, zemětřesení, vulkanická aktivita)

Standard 9: Systémy v lidské společnosti - charakteristiky, rozdělení a stěhování lidských populací na zemském povrchu

Pochopení toho, že růst, rozmístění a pohyby lidí na Zemi jsou určující síly nejen v pozadí lidské společnosti – sociální, kulturní, politické a ekonomické oblasti – ale určitě i v pozadí přírodních procesů – rozsáhlé povodně, vyčerpávání zdrojů a ekologické havárie.

Grades 5 - 8

- popsat struktury různých populací pomocí hlavních pojmů užívaných v demografii, na příkladu toho, že je schopen:
- popsat rozdíly v míře populačního růstu v rozvojových a rozvinutých zemích za použití pojmů jako přirozený přírůstek, hrubá míra porodnosti, hrubá míra úmrtnosti a kojenecká úmrtnost
- používat věkové pyramidy k popisování struktury obyvatel v různých zemích (např. „mladá“ populace v Keni či v Mexiku, „starší“ populace v Německu a Švédsku)
- analyzovat populační charakteristiky a vysvětlovat tak demografické chování obyvatel, na příkladu toho, že je schopen:

- používat statistická data k tomu, aby vytvořil mapy/kartogramy různých zemí či regionů a naznačil důvody demografických charakteristik, které jsou z mapy patrné (např. hustota zalidnění na Madagaskaru, přírůstek obyvatel v Jižní Africe).
- vysvětlit migrační proudy v průběhu času, na příkladu toho, že je schopen:
- najít příčiny a následky migračních proudů (např. pohyb Mongolů přes Asii do Evropy ve 13. století, přesun čínských dělníků na západ Severní Ameriky ve druhé polovině 19. století)
- používat mapy a obrázky z různých období k tomu, aby ilustroval změny způsobené migrací (např. Nové Dillí před a po rozdělení Indického subkontinentu ve 40. letech 20. století a masivní přesun hinduistů a muslimů; Boston před a po mohutném přílivu imigrantů z Irska v polovině 19. století)
- vysvětlit, jak pohyb lidí může změnit charakter místa (např. vliv usazení Indů v Jižní Africe, usazení Alžířanů ve Francii, usídlení Vietnamců ve Spojených státech)

Standard 10: **Charakteristika, rozložení a složitost kultur na Zemi**

Kultura je definována jako souhrn mnoha znaků - sociální struktura, jazyk, náboženství, instituce, technologie, umění, stravovací návyky, tradice, využívání půdy, ekonomická situace, organizace a rozložení osídlení, role žen ve společnosti, vzdělávací systém, zvyky a jejich dodržování. Kultura není statický pojem - změna v prostoru a čase. Prostorové rozložení kultur nelze je vymezit, překrývání kultur, existují různá měřítká pro pojetí kultury. Geograficky informovaný člověk dobře rozumí vztahu mezi krajinou a kulturou (vzájemné ovlivnění, změny v krajině provedené současnou kulturou ovlivní následné kultury). Dále se zabývá tím, jak kultura ovlivňuje osobní život (jazykové rozdíly, komunikační bariéra...)

Příklady toho, co se žáci v jednotlivých stupních naučí:

Grades 5-8

- vysvětlí důvody přítomnosti různých etnických skupin v různých zemích
- najde důkazy o existenci odlišných kultur ve svém okolí (příjmení, restaurace)
- krajinné rysy a kulturní aspekty Chinatowns v západním světě
- jak vypadají evropské enklávy v Číně
- jak ovlivnili italští, irští...migranti USA
- příklady asimilace v posledních 4 stoletích
- vytvoř mapy šíření jazyků v minulých stoletích

Standard 11: **Celosvětová ekonomická provázanost**

V současnosti existuje celosvětový ekonomický, dopravní a komunikační systém. O těchto systémech, jejich základních lokalizačních faktorech (včetně jejich proměny v čase) by měli žáci získat základní informace i v rámci hodin zeměpisu. V US geografických standardech se vychází z dnes již klasického členění světa na oblast jádra, semiperiferie a periferie, důležité pro žáky je pak pochopit fungování rozdílných ekonomických aktivit v jednotlivých oblastech, jejich vývojové trendy a hlavně vzájemnou závislost a provázanost vytvářející celosvětovou síť nejen ekonomických, ale i sociálních vztahů pomocí systému příčina - následek.

Grades 5 - 8

- Definování a zmapování 3 primárních a 3 sekundárních ekonomických aktivit (v celosvětovém měřítku) a terciéru, spolu s vysvětlením jeho současné zásadní role
- Dovozy a vývozy zboží (pohyb určitého produktu, se kterými zeměmi obchodují USA a proč, čím je světový obchod narušován)
- Analýza prostorového rozložení ekonomických aktivit (lokalizace ve vlastním regionu a její důsledky, důsledky úbytku malých obchodů, ekonomické a sociální dopady přemístění výroby)
- Příčiny vzniku světového obchodu (komparativní výhody jednotlivých zemí, světový pohyb zboží, důvody a důsledky exportu surovin, na kterém se zakládají ekonomiky některých zemí)
- Historické a současné obchodní sítě (obchod do trojúhelníku, imperialismus, migrace pracovníků)
- Lokalizace USA průmyslu (historický vývoj a setrvačnost hlavního průmyslového pásu, hlavní lokalizační faktory a jejich proměna)
- Vývoj systémů dopravy a komunikace a jejich vliv na vývoj ekonomických aktivit (srovnání minulosti a současnosti, kvality, efektivity a rychlosti, vliv inovací)

Standard 12: Procesy, uspořádání a funkce lidského osídlení

Na začátku standardu je uvedeno to, co by americký učitel měl své žáky, respektive studenty, naučit a co by měli znát, aby dokázali samostatně pracovat a uvažovat na základě podkladů o genezi, funkcích a morfologii lidských sídel. V této části jsou uváděny záležitosti týkající se sídel, které se mění velikostí, stavbou, umístěním, zařízením a funkcí. Lidská sídla jsou též typické svými ekonomickými aktivitami, dopravními systémy, komunikačními médii, politickými administrativními systémy, kulturou a zábavou. Studenti amerických škol by měli rozumět osídlovacím procesům, funkcím a modelům osídlení po celé Zemi a měli by hlavně pochopit, že Země je jako domov lidí. Veškeré typy osídlení se liší region od regionu, sídlo od sídla. Studenti by se též měli snažit pochopit prostorové vztahy mezi sídly různých velikostí: prostorovost, uspořádání, funkční rozdíly, ekonomické zvláštnosti a čím jsou tyto prostorové vztahy utvářeny. V tomto „úvodu“ je vysvětlen i vznik megalopolí ve světě, jejich lokace a také soustředění obyvatel do měst oproti venkovu. Studenti by měli též pochopit, že města nejsou na celém světě stejná. Zcela výrazně se totiž od sebe liší města severoamerická s jihoamerickými, případně s asijskými a africkými. Popsány jsou zde též rozdíly mezi umístěním obyvatelstva podle majetku na jednotlivých kontinentech. Vedle pochopení toho, proč se Země stala domovem lidí, by studenti měli též získat pracovní znalosti o takových tématech jako příroda a funkce měst, procesy, které vedou ve městech k růstu nebo úpadku a vztahy měst ke svým okolním oblastem a zázemím, struktury využití země, hustota zalidnění, typy bydlení, etnicita, socioekonomický status a věkové rozložení v urbanizovaných oblastech. Studenti by též měli pochopit struktury změn, růstu a úpadku v urbanizovaných oblastech, proces suburbanizace a jak se nové typy městských uzlů rozvíjejí.

Grades 5-8

- Sepsat, vymezit a zmapovat hlavní typy zemědělských sídel, hlavní typy urbanizovaných sídel (přístavní města, vládní města, plánovaná města). Učitel ve třídě vytvoří i plánovací týmy, které vytvoří model svého města.
- Popsat druhy sídel, které existovaly na jistém místě před vznikem nynějšího sídla (např. odpočívadla na cestách lovců a sběračů, vesnice, izolované farmy). Vysvětluje geografické důvody pro minulou lokaci prvních světových měst a proč se lidé rozhodli odejít z venkova do měst (potřeba tržišť, náboženské potřeby, vojenská ochrana).

- Vysvětlit spojitosti mezi průmyslovým rozvojem a venkovsko-městskou migrací, dále popisuje kulturní aktivity a důvody přitažlivosti městských center pro ekonomickou atraktivitu (obchodní příležitosti, přístup k informacím atd.).
- Student by měl být schopen s použitím koncentrického zónového modelu města vysvětlit projevy sousedství města v modelu (nejvyšší hodnoty v centru a od něj pokles hustoty zalidnění). S použitím sektorového modelu města vysvětlit blízkost města vzhledem k okolním oblastem (výrobní oblasti, profesní a finanční služby v sektoru). Student popisuje i vlivy různých dopravních systémů na prostorovém uspořádání obchodu, průmyslu rezidencí ve městě.

Standard 13: **Jak síly spolupráce a konfliktů mezi lidmi ovlivňují členění a ovládání zemského povrchu**

Geograficky informovaný a myslící člověk má základní přehled o rozčlenění zemského povrchu od lokální úrovně po globální. Měl by rozumět vzniku, struktuře, účelům i důsledkům, které způsobuje rozčleněný zemský povrch a uvědomit si, jakou roli toto rozdělení v globálním měřítku, ale i v jejich životě (lokální úroveň). Účelem je chápat jak a proč spolupráce nebo konflikty vedou k sociálnímu, kulturnímu, politickému a ekonomickému rozdělení, ovládnutí a kontrole prostoru na Zemi v různých úrovních. Snažit se porozumět, co vede k ovládnutí a kontrole nad různými částmi zemského povrchu, ke konfliktům nebo spolupráci při správě konkrétního území (je to kontrola nad zdroji?, nad strategickým územím?, kontrola nad územím za administrativními, politickými, náboženskými nebo ekonomickými účely?). Dokázat analyzovat současné události s příklady konkrétní spolupráce a jejích výhod a naopak konfliktů a jejich důsledků ovlivňující členění zemského povrchu v různých úrovních.

Příklady toho, co se žáci v jednotlivých stupních naučí:

Grades 9-12

- proč a jak spolupráce a konflikty mezi lidmi ovlivňují sociální, politické a ekonomické rozdělení prostoru na Zemi v různých úrovních
- jaké jsou dopady (důsledky) mnohonásobného prostorového členění na běžný lidský život
- jak různá hlediska a vlastní zájmy hrají roli v konfliktech nad územími a zdroji
- vysvětlit, jak spolupráce a konflikty mohou vést k přidělení kontroly nad zemským povrchem (např. regionální rozdělení území, státy, zony volného obchodu,...)
- identifikovat příčiny konfliktů o vedení hranic a vnitřní spory ve státě mezi příslušníky různých kultur (konflikt mezi Severní a Jižní Koreou – ustanovení hranice na 38. rovnoběžce; snaha separatistických skupin o osamostatnění – Baskové ve Španělsku,...)
- popsat funkci Spojených národů řešících mnohé globální problémy (snažící se o mír ve světě, zajišťující prevenci před nemocemi a základní zdravotnické opatření)
- popsat, jak nové technologie, poptávka trhu ovlivňují změny v regionu (př. Jak hospodaření v Argentině prošlo transformací v 19 a začátkem 20. století jako následek poptávky z Evropy po obilí a hovězím)

Standard 14: **Jak lidská činnost modifikuje životní prostředí?**

Studenti by měli pochopit vztah mezi možnostmi přírodního prostředí a jeho limitami a potřebami lidské společnosti. Měli by umět lokalizovat ve světě místa konkrétních problémů : desertifikace, zasolení půd, kyselá dešť, dále by měli znát vztahy mezi růstem populace, rozvojem urbanizace,.....a jejich dopad na naši planetu. Srovnání v čase, umět pojmenovat dopady na živ. prostředí v jejich regionu: chemický smog, kyselá dešť, chemický odpad, komunální odpad. Měli by umět také přenášet lokální problémy do globálního měřítka a naopak.

Příklady toho, co se žáci v jednotlivých stupních naučí:

Grades 5-8

- popis jednotlivé složky země a ovlivnění jich lidskou činností
- jak je možné, že dopady lidské činnosti se projevují i na jiných místech, kde člověk přímo nepůsobí (pesticidy v řekách, přenos znečištění vzduchem,...)
- vysvětlí dopad stavby přehrad na okolí řeky
- porovnej mapy a tabulky a zjistí dopady určité lidské činnosti na jiných místech ve světě (Černobyl, kyselá dešť,...)
- vývoj lidských technologií v čase a vyvozené dopady na životní prostředí

Standard 15: Jak přírodní systémy ovlivňují lidskou společnost

Prostorová diverzita zemského povrchu se projevuje různými půdními typy, klimatem, vegetací a topografií. Tato deversita poskytuje lidem paletu životních prostředí. Geograficky informovaní lidé by měli porozumět tomu, jak lidé mohou žít v různých životních prostředích – ne jen v dobře známé oblasti mírného klimatu, ale i v místech s nízkou hustotou zalidnění jako je např. Arktická tundra nebo rovníkový deštný prales. Zároveň by si měli uvědomit, jakou měrou ovlivňují přírodní podmínky dané oblasti lidské aktivity. Ústředním konceptem je myšlenka "únosné kapacity prostředí" – představuje hranici možného únosného využívání krajiny, které nevede k jejímu znehodnocování. Ne vždy však byl člověk ve svém počínání tak prozíravý a ohleduplný a jeho počínání se změnilo v pohromu. Cyklické změny, které v prostředí probíhají, mohou představovat problém pro společnost, především v oblasti semiaridního klimatu ohrožené desertifikací, která má za následek nedostatek potravin a masové migrace obyvatel. Vztah mezi životním prostředím a jeho obyvateli je zprostředkován intenzitou a způsobem využívání této krajiny. Dalším výrazným faktorem přírodního prostředí jsou přírodní katastrofy. Jsou definovány jako procesy, které nejsou způsobené člověkem a jejichž dopady na prostředí i společnost jsou negativní. Řadí se mezi ně hurikány, zemětřesení, tornáda, sopečné erupce, bouře, záplavy, lesní požáry atd. Čas, místo a síla jejich působení je většinou těžko předpověditelná. Jejich negativní důsledky však mohou být zmírněny, pokud jim lépe porozumíme a tyto znalosti pak využijeme při stavbě budov, využívání krajiny, zřízení varovného systému a vzdělávání obyvatel. Pro lidskou společnost je důležité porozumět přírodním procesům, alespoň v takové míře, aby byla schopna se přizpůsobit a únosnou měrou dokázala využívat dané podmínky.

Grades 5-8

- shromáždit data o využívání půdy, ekonomické ukazatele, statistiku dopravy, stavebním materiálu a stylu architektury,
- charakterizovat kulturu jejich prostředí a srovnat s jinými regiony, jak kultura reflektuje podmínky prostředí

- srovnat zemědělskou produkci v různých přírodních regionech
- přemýšlet o důsledcích nežádoucích změn prostředí na lidské aktivity a navrhnout řešení některých problémů
- shromáždit informace o adaptacích lidí na různá prostředí, a napsat, jak přírodní prostředí ovlivňuje život v jejich regionu a v jiných oblastech světa
- popsat vztah mezi lidmi a přírodními hazardy v různých regionech státu a světa a srovnat
- zhodnotit jaký mají dopad na společnost (ekonomický dopad, ztráty životů, sociální dopad, dlouhodobý dopad, ...)

Standard 16: **Změny, které se vyskytly ve významu, užití, distribuci a důležitosti zdrojů**

Zdroj jako fyzický materiál, který představuje část Země a který lidé potřebují a cení si. Máme 3 základní druhy zdrojů: země, voda a vzduch – které jsou klíčovými pro lidské přežití. Nicméně, jakýkoliv přírodní materiál se také stává zdrojem jestliže a když se stane cenným pro společnost. Geograficky vzdělaná osoba musí vytvořit pochopení (porozumění, chápání, dohoda) této představy (koncept, pojetí) a změn v prostorové distribuci, kvantitě a kvalitě zdrojů na zemském povrchu. Tyto změny se objevují, protože zdroj je kulturní představa (?), s hodnotou přidanou jakémukoli zdroji měnící se kulturu od kultury a období od období... Hodnota zdroje závisí na lidské potřebě a na technické možnosti jejího zisku a užití. Zdroje jsou proto výsledkem lidského poznání potřeby a vnímání možnosti se setkat s touto potřebou. Kvantita a kvalita zdroje je dána tím, zdali je obnovitelný nebo neobnovitelný nebo proudící. Umístění zdrojů ovlivňuje rozmístění lidí a jejich aktivity na Zemi. Lidé žijí tam, kde si mohou vydělat na živobytí. Lidská migrace a usidlování jsou vázány na možnost zdrojů, vytyčované úrodnou půdou a přísunem vody k depozitům kovů nebo zemního plynu. Struktura "lidského rozložení" (population distribution), které vyplývá ze vztahu mezi zdroji a množstvím nabízené práce, se mění s potřebou a technologií. Poptávka po zdrojích se liší místo od místa. Mnohem více jsou užívány v ekonomicky bohatších státech než v rozvojových zemích. Globálně jde o růst potřeby ruku v ruce s růstem populace - zvyšují se její nároky a potřeby. Zdroje by proto měly být hlídány a užívány s rozumem a ohledem na ostatní. Snahy o jejich nahrazování a vývoj dalších materiálů. **Jde o to, aby studenti měli rozumné pochopení pro různé druhy zdrojů, pro jejich hodnotu a užití ve společnosti a o celosvětovém rozšíření zdrojů.**

Grades 5-8

- celosvětová distribuce a užití zdrojů
- proč mají lidé různé pohledy / názory na užití zdrojů
- jak technologie ovlivňuje, přistupuje k a užívá zdroje
- podstatná / důležitá role zdrojů ve společnosti
- popiš a analyzuj světovou strukturu distribuce a využití zdrojů (distribution and utilization)
- popiš důsledky užívání zdrojů v dnešním světě
- vyhodnoť různé pohledy ohledně užití zdrojů

Standard 17: **Jak užít geografii k výkladu minulosti**

Geografové a historikové jsou zajedno v tom, že vývoj lidstva je třeba vykládat v kontextu tří blízkých pohledů: **prostoru, (životního) prostředí a chronologie**. Geograficky vzdělaný člověk rozumí důležitosti přínosu prostorového a enviromentálního zaměření geografie pro historii a naopak hodnoty učení se o geografii minulosti. Porozumění geografii může pomoci v pochopení historie ve dvou způsobech. Zaprvé, historické události se udávají v určitém **geografickém kontextu**. Zadruhé, tyto události jsou motivovány **lidským vnímáním geografických souvislostí** (správným nebo nesprávným). Odhalením toho, jak svět vypadal a jak byl vnímán na daném místě v daném období, je geograficky vzdělaný člověk schopen interpretovat hlavní historická (sporná) témata.

Zodpovězení těchto otázek vyžaduje geografický přístup k prostorové organizaci světa tak, jak existoval a jak jej vnímali lidé v daných časech. V případě invaze do Ruska může být neúspěch útočníků spojen s rozměry, podmínkami a omezeními fyzických a humánních prostředí: drsnými podmínkami počasí, rozložením nepřekročitelných řek a bažin, bahnem zpomalujícím vozidla, velkou vzdáleností, nedostatkem jídla a dalších dodávek, urputností obránců a výhodou domácího prostředí. Jak ukázaly všechny tři invaze, místo a prostředí formují kontext, v němž se lidé rozhodují.

Geografie minulosti přináší důležité poselství pro dnešní lidstvo. Lidská historie se odehrála na širokém geografickém jevišti a bezpočet generací muselo předělat to nejlepší, co Země poskytovala z klimatu, půd, vodních zdrojů, plodin a zvířat, dopravních cest; všechny tyto věci jsou formovány neustále působící interakcí fyzického a humánního systému a vytvořili tak kontext, v němž se vyvíjela historie. Studium historie bez těchto bohatých kontextů je jednodimensionální. Stejně móda studovat geografii bez ocenění historie je jednodimensionální. Porozumění geografii minulosti, je proto důležité jako geografie současnosti. Studenti musí ocenit, že sledování minulosti z obou pohledů, místního a chronologického, může vést k širšímu uvědomění a hlubšímu porozumění fyzických a humánních událostí a je důležitou složkou interpretace současného světa. Studenti musí také pochopit, že geografický přístup pomáhá vysvětlit, proč se události staly tak jak se staly, ale ne nezbytně proč se musely stát takto.

Grades 5-8

- Vyhledat proces urbánního růstu v USA pomocí mapování rozmístění měst během historie a rozpoznat rozdíly v charakteristikách urbánních sítí, rozmístění a funkcích
- Vyhledat změny ve vnitřní struktuře, formě a funkci urbánních oblastí v různých regionech světa v různých obdobích
- Užít pasáže z literatury a dalších textů (např. dopisů a novin) o Americe 19. století k pochopení role reklamy a propagačních letáků ve vývoji vnímání Západu USA.
- Vysvětlit jak rozdílné vnímání místních, regionálních, národních a globálních zdrojů stimulovalo soutěž o přírodní zdroje (konflikty mezi původními Američany a kolonisty, mezi Inuity a Aljašskými imigranty od r. 1950)
- Užít map k odhalení rozdílných způsobů zaměřování půdy užívaných v USA a posoudit roli, kterou hráli v založení současných modelů krajiny (např. srovnat historii a krajinu nepravidelných států jako Georgia s pravoúhlým uspořádáním Iowy)
- Uvést, zmapovat a prodiskutovat umístění několika horských průsmyků, které byly důležité ve vojenských taženích v historii (např. průsmyk Khybel, Barmský, Brennerský)

Standard 18: Využití geografie při volbě místa pro budoucí život, práci a odpočinek (v ČR)

Činnost zaměřená na to, aby studenti získali určité znalosti o vybraných výše uvedených regionech a vybudovali si tak určitou představu o rozdílech mezi městskou a venkovskou krajinou (rozdíly v historii využívání krajiny a jejím vývoji, rozdíly v současné podobě, funkci a potenciálu).

Učitel by měl studentům vysvětlit, že výběr místa, které by vyhovovalo jejich životu, práci a zálibám, se možná zdá jako triviální věc, avšak studenti sami během těchto 2 hodin zeměpisu možná zjistili, že to tak nemusí být a že právě **geografické znalosti**, zkušenosti získané studiem materiálů o jednotlivých regionech a diskuze s ostatními **jim při řešení tohoto "úkolů" nejen v této hodině, ale i v budoucím životě mohou pomoci.**

Grades 5-8

- příklady: Studenti porovnávají život v různých městech rozvojového světa.
- Studenti tabelárně, graficky a kartograficky zpracovávají důležité charakteristiky světového obyvatelstva (kojenecká úmrtnost, chudoba na venkově atd).
- Studenti umí zhodnotit dopady využívání ropy, uhlí, jaderné energie a sluneční energie jako hlavního energetického zdroje ve 21. století.
- Studenti rozvíjí svůj pohled na určité kontroverzní společenské, ekonomické, politické či environmentální téma a zároveň zkoumají pohled lidí s jiným způsobem percepce daného problému.
- Studenti umí analyzovat konkrétní geografické téma (stavba přehrady, revitalizace města atd).
- Studenti jsou schopni vytvářet inovační plány zahrnující specifická doporučení dokumentovaná mapami (např. opatření ke zlepšení kvality ŽP ve velkých městech).